

INNSENDING AV IPLOS DATA OVER HELSENETTET OG TILBAKEMELDING VIA NEDLASTING AV FILER FRA SSB

BRUKERVEILEDNING INNSENDING

JANUAR 2018

1. KORT BAKGRUNN

Helsedirektoratet har i samarbeid med Skatt, Norsk Helsenett, SSB og KS jobbet med å få til en omlegging av innsending/tilbakemelding av IPLOS data. Tidligere løsning t.o.m innsendingen i 2016 har gått over internett, med tilbakemelding på CD sendt rekommandert til hver kommune.

Løsningen beskrevet i dette dokumentet vil være i bruk frem til en ny KPR løsning foreligger (Nytt Kommunalt pasient og omsorgsregister).

I den nye innsendingsløsningen sendes IPLOS data kryptert over helsenettet via IPIS sendemodul fra sikker sone i kommunen. Tilbakemelding sendes ikke rekommandert på CD fra SSB, men vil være nedlastbar fra eget område hos SSB over internett som en kryptert fil.

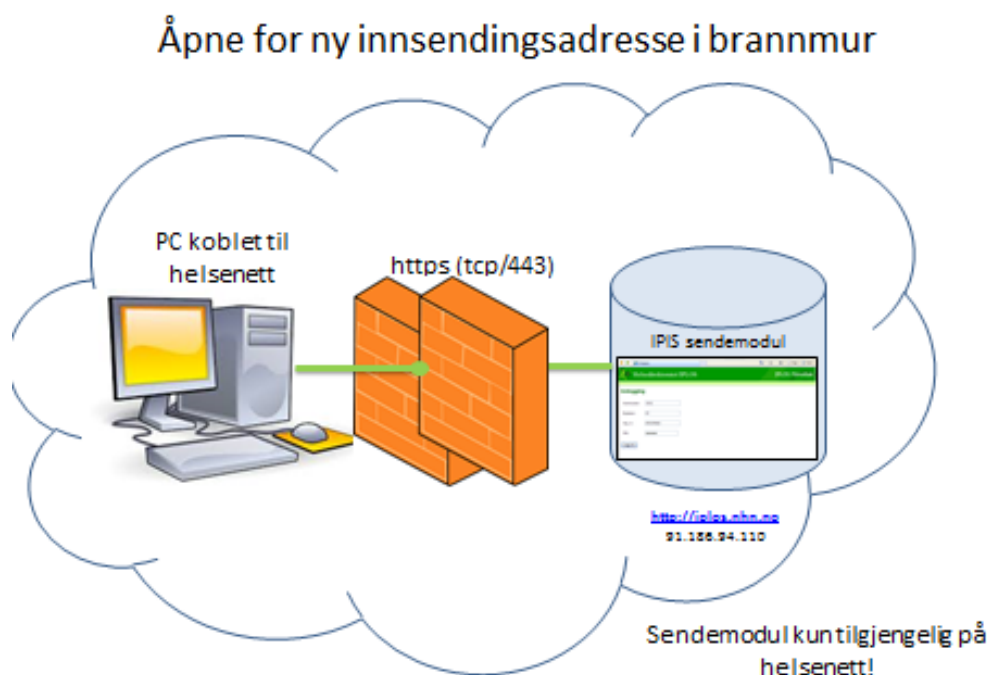

Før den nye innsendings- /tilbakemeldingsmåten kan tas i bruk, må noen viktige oppgaver være utført av IT-drift- les nøye de neste avsnittene i denne veilederen.

2. FORBEREDELSE: KOMMUNENS IT/DRIFT AVDELING

2.1. Før innsending av IPLOS data over helsenett

Ved den ordinære innsendingen i januar 2018 over helsenettet måtte kommunens IT/drift avdelingen involveres i følgende arbeid.

Figur 2-1: IT åpner brannmur for IPIS i helsenettet

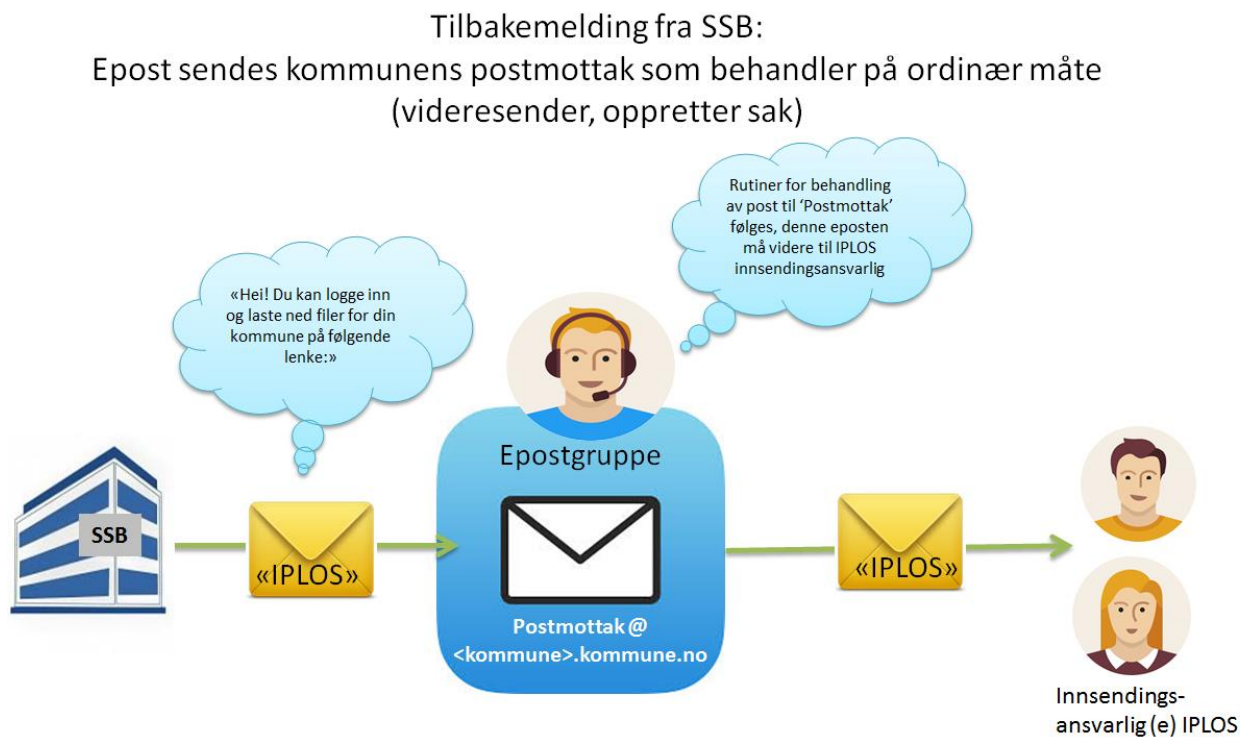
- Følgende lenke skal benyttes for å få tilgang til innsendingsmodul IPIS (som kun er tilgjengelig i helsenettet): <https://iplos.nhn.no/Sendemodul/>
- Adresse: 91.186.94.110. Denne nås KUN via helsenettet
- Det er viktig også å sjekke at iplos.nhn.no kan resolves, det vil si DNS (Domain Name Service) oversetter fra navn til IP-adresse
- C:\>nslookup iplos.nhn.no
- Navn: iplos.nhn.no
- Det må åpnes i brannmur for: https (tcp/443) mot denne adressen.

2.2. Før tilbakemelding av IPLOS data

a) Epost til postmottak i kommunen:

Den eksisterende epostgruppen **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no** skal i utgangspunktet benyttes for tilbakemelding fra SSB. Denne adressen skal være opprettet i alle kommuner, og rutiner for videre behandling av innkomne eposter skal være på plass. Der vi har mottatt tilbakemelding om at en kommune ønsker bruk av annen upersonlig epostadresse (eks: meldingsansvarlig, helse- og sosial etc) til kommunen vil dette ivaretas.

SSB lager feillister og kontrolltabeller fra innsendingen som før.
Av disse lages det en kryptert zip-fil som gjøres tilgjengelige for kommunen for nedlasting.

* Post som inneholder personsensitivt innhold blir enten registrert i egne fagsystemer for dette eller registrert i sak-/arkivsystemet med lov hjemlet skjerming av opplysninger som er unntatt offentligheten

Figur 2-2: Melding fra SSB via postmottak i kommunen til IPLOS-innsendingsansvarlige

SSB vil sende lenke med informasjon om brukernavn/passord for å hente tilbakemeldingsfil til denne epostadressen

- Sørg for at IPLOS kontaktperson/innsendingsansvarlig er kjent for saksbehandler som håndterer postmottak@kommune

b) Program for å dekryptere filer fra SSB

- IPLOS innsendingsansvarlig må ha tilgang til programvare for å pakke ut AES krypterte zip filer. Filen kan dekrypteres og pakkes ut med mange standard programmer, for eksempel **7Zip** for Windows, som kan lastes ned kostnadsfritt fra <http://www.7-zip.org/>. **WinZip** versjon 9.0 eller nyere vil også fungere.

3. INNSENDING UKE 1-2, 2-15. JANUAR 2018:

3.1. Innsending av IPLOS fil fra innsendingsansvarlig

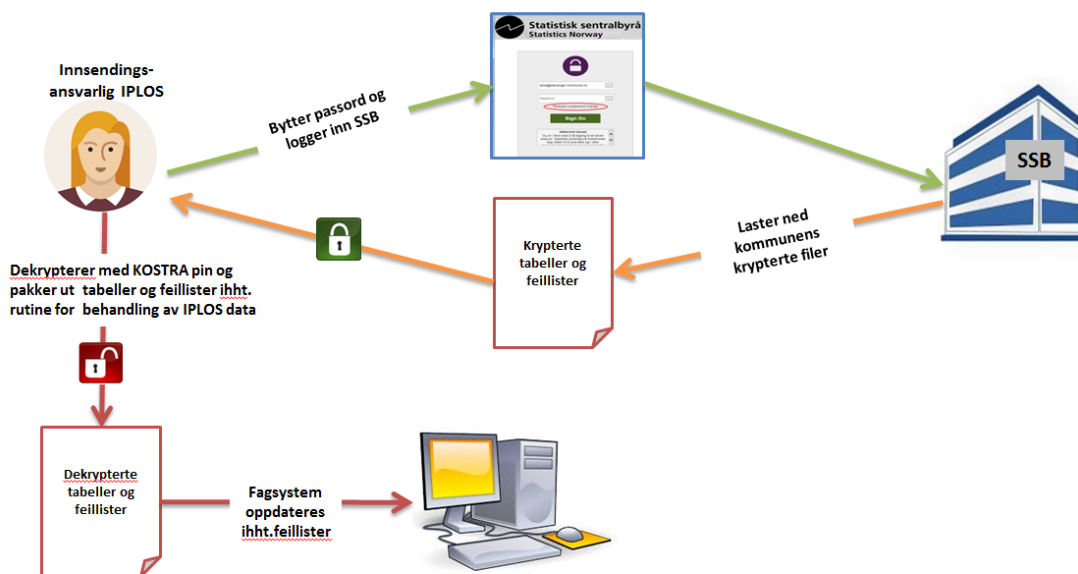
- Uttrekk, kryptering og evt. splitting av filer gjøres på vanlig måte – se veileder for innsendingssystemet IPIS på <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos?fane=veiledning>.
- Ved innlegging av kontaktinformasjon under kryptering, legg inn fortrinnsvis **mobilnummer** alternativt fasttelefonnummer til IPLOS-kontaktperson.
- For innsendingen 2018 benyttes <https://iplos.nhn.no/Sendemodul/> i sikker sone i kommunen.
- Bruk fortrinnsvis nettleser Internet Explorer 11 hvis det er noen valgmuligheter.

4. TILBAKEMELDING UKE 6, 2018:

4.1. Brukernavn for pålogging hos SSB

Etter at Postmottak i kommunen har videresendt epost fra SSB til IPLOS innsendingsansvarlig (se Figur 2-2) kan vedkommende logge på hos SSB Filsluse og laste ned krypterte filer over internett.

IPLOS innsendingsansvarlig laster ned filer fra kommunens eget område hos SSB

Figur 4-1: Pålogging og nedlasting av krypterte filer

- Kommunens standard brukernavn hos SSB for nedlasting av tilbakemeldinger fra IPLOS, er kommunens adresse for postmottak, for eksempel: **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no**, hvor <kommune-domene> er domenenavnet kommunen vanligvis sender epost fra, eller kommunens forespurte upersonlig epostadresse som (meldingsansvarlig, helseogssosial, etc)@kommune-domene.kommune.no.

- Før første gangs pålogging sender Statistisk sentralbyrå en epost til **postmottak @<kommune-domene>.kommune.no** med lenke til nedlastingsportalen og info om hvordan sette et selvvalgt passord.

4.2. Sette passord før første gangs pålogging

Epost med brukernavn og lenke til å sette selvvalgt passord ser omtrent slik ut:

Figur 4-2: E-post om ny bruker på nedlastingsløsning for IPLOS-tilbakemelding

Ved å følge lenken mottatt i epost om ny bruker, får en tilgang til skjermbildet "New User Password Request". Tast inn brukernavnet til kommunen, for eksempel **postmottak@hamar.kommune.no**, og klikk "Request password"-knappen.

Set Your Password

New User Password Request

Please enter your username below and then click the "Request Password" button. An email message with more information about the new account password setup process will be sent to your registered email address. This message will contain a link and instructions for setting the password for your new account. You will have 60 minutes to use the link before it expires. If no link is provided in the message, or if you do not receive a message within 30 minutes, you will need to contact your administrator to set your password.

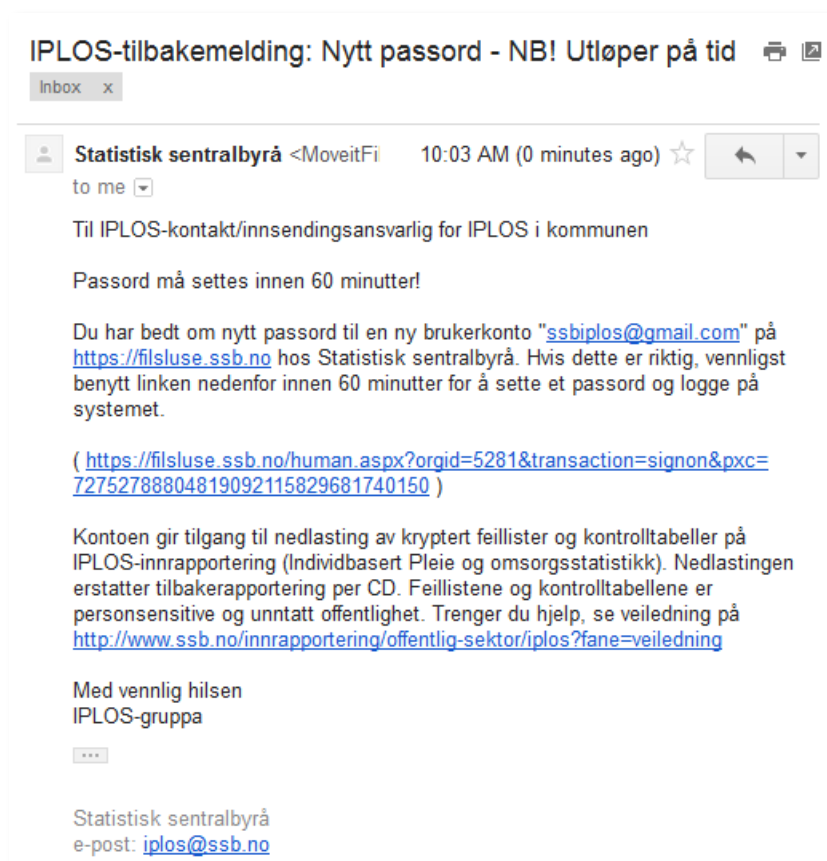
Username:

Request Password

[Go to the sign on page](#)

Figur 4-3: Skjerm bilde for å angi hvilket brukernavn som du har mottatt, og trenger passord til

Du vil nå få en e-post, som under:

Figur 4-4: E-post med lenke til å velge passord til nedlastingsløsningen IPLOS-tilbakemelding

Følg anvisningen.

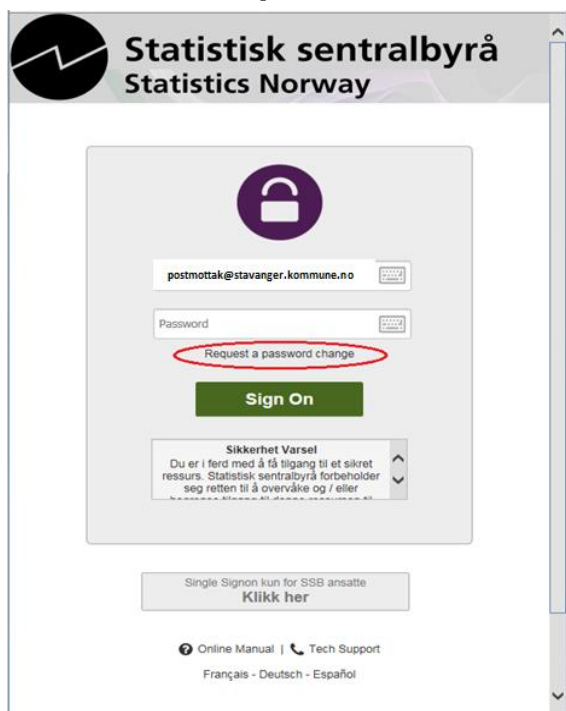
Følg passord reglene på minst 6 tegn, minst en bokstav og ett tall. (må ikke inneholde eller ligne på brukernavnet)

Figur 4-5: Skjerm bilde for valg av passord

Hvis e-posten har gått ut på tid, gå til <https://filsluse.ssb.no> og følg anvisningene under glemt passord (neste avsnitt)

4.3. Glemt passord ved senere pålogging

Har du glemt passord, kan du be om passordskifte på påloggingssiden: <https://filsluse.ssb.no>

- Klikk **"Request a password change"** som markert i bildet til venstre
- Du får nå opp skjermbildet for forespørsel om passordbytte, **"Password Change Request"**:

Figur 4-6: Innloggingsside med mulighet for å be om å skifte passord

Figur 4-7: Skjerm bilde for å angi hvilket brukernavn du vil bytte passord for

- Tast inn brukernavnet; Det er enten kommunens Postmottak, vanligvis **postmottak@<kommune-domene>.kommune.no** eller innmeldt upersonlig e-postadresse f.eks. **meldingsansvarlig@kommunenavn.kommune.no**.
- Klikk **Request Password Change**.
- En epost vil bli sendt til oppgitt epostadresse, som du må få videresendt hvis den går til postmottaket.
 - Eposten inneholder en lenke som du åpner, enten ved å klikke på eller ved å kopiere den over til adressefeltet i en nettleser.
 - Du har nå et par minutter på deg til å følge instruksjonene for å sette et selvvalgt passord.
- Hvis mottatt epost ikke inneholder en slik lenke, eller du ikke mottar en epost i løpet av 15 minutter, ta kontakt med iplos@ssb.no

IPLOS-tilbakemelding: Nytt passord - NB! Utløper på tid

Inbox x

 Statistisk sentralbyrå <MoveitFi 10:55 AM (0 minutes ago) ☆
to me ▾

Til IPLOS-kontakt/innsendingsansvarlig for IPLOS i kommunen

Passord må settes innen 60 minutter!

Du har bedt om nytt passord til brukerkonto for på <https://filsluse.ssb.no> hos Statistisk sentralbyrå.

Hvis dette er riktig, vennligst bruk linken nedenfor innen 60 minutter for å legge inn et nytt passord og logge deg på systemet.

(<https://filsluse.ssb.no/human.aspx?orgid=5281&transaction=signon&pxc=13253129385627901837664078221044>)

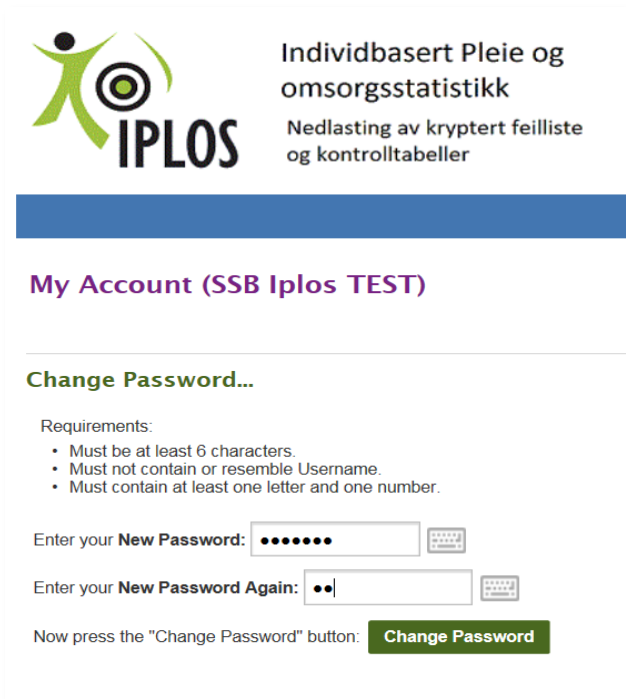
Kontoen gir tilgang for nedlasting av kryptert feillister og kontrolltabeller på IPLOS-innrapportering, (Individbasert Pleie og Omsorgsstatistikk). Nedlastingen erstatter tilbakerapportering på CD. Feillistene og kontrolltabellene er personsensitive og unntatt offentlighet. Veiledning finnes på <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos?fane=veiledning>

Med vennlig hilsen
IPLOS-gruppa

...

Statistisk sentralbyrå
e-post: iplos@ssb.no

Figur 4-4-8: E-post til ny bruker, bekreftelse på forespørsel om skifte av passord

The screenshot shows the IPLOS web application interface. At the top left is the IPLOS logo, which consists of a stylized green figure and the text 'IPLOS'. To the right of the logo, the text reads 'Individbasert Pleie og omsorgsstatistikk' and 'Nedlasting av kryptert feilliste og kontrolltabeller'. Below this is a blue horizontal bar. Under the bar, the text 'My Account (SSB Iplos TEST)' is displayed in purple. The main section is titled 'Change Password...' in green. It lists requirements for a new password: 'Must be at least 6 characters.', 'Must not contain or resemble Username.', and 'Must contain at least one letter and one number.'. There are two input fields: 'Enter your New Password:' and 'Enter your New Password Again:'. Both fields have a strength indicator icon to their right. Below the fields is a green button labeled 'Change Password'.

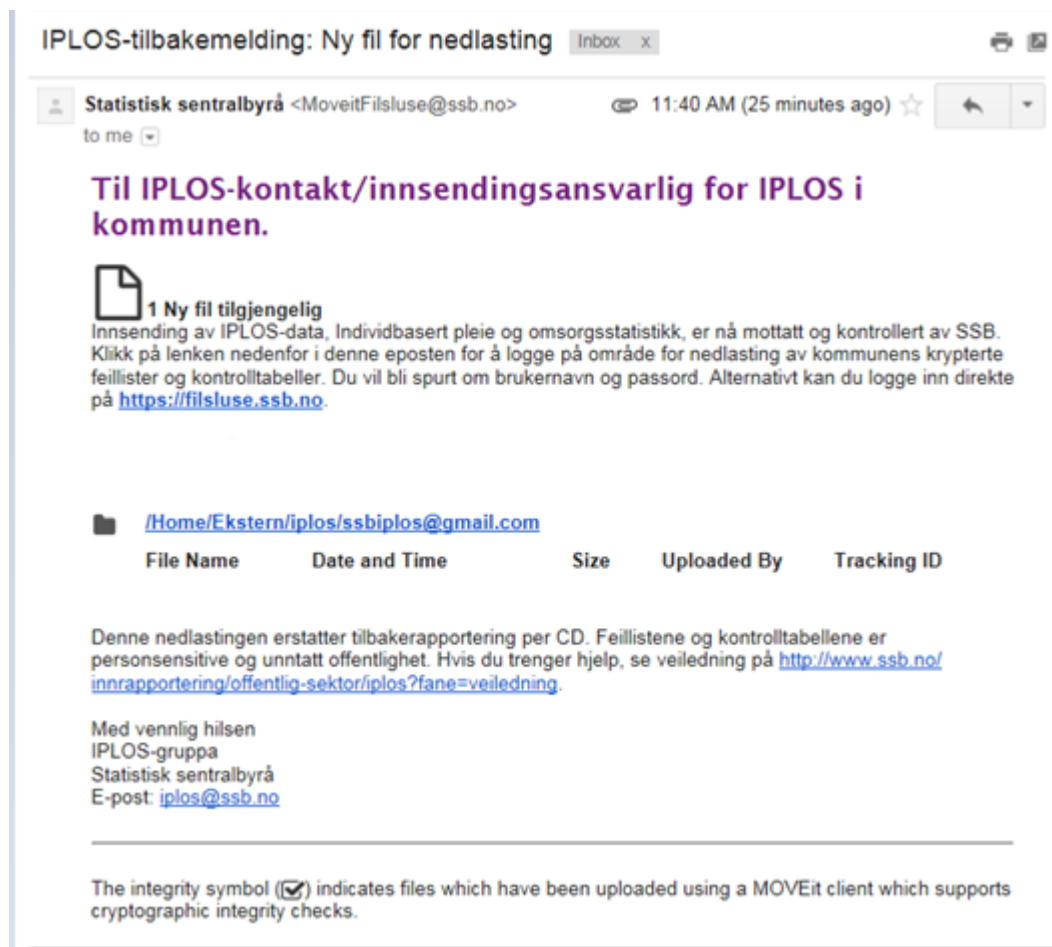
Ved å følge lenken i e-posten skal du få opp bilde hvor du lager nytt passord.

Figur 4-9: Skjerm bilde for å velge passord

4.4. Varsel om nye filer for nedlasting

Når det er nye filer klare for nedlasting, sendes det et epost-varsel til epostadressen til kommunens postmottak.

I eksempelet med brukeren **postmottak@hamar.kommune.no**, vil epostvarselet sendes til den adressen. Innholdet i epost-varselet ser i dag slik ut

Figur 4-10: E-post med varsel om ny fil for nedlasting

4.5. Nedlasting av filer

Når du er logget inn får du tilgang til din kommunes filer, hvis de er lagt ut for nedlasting.

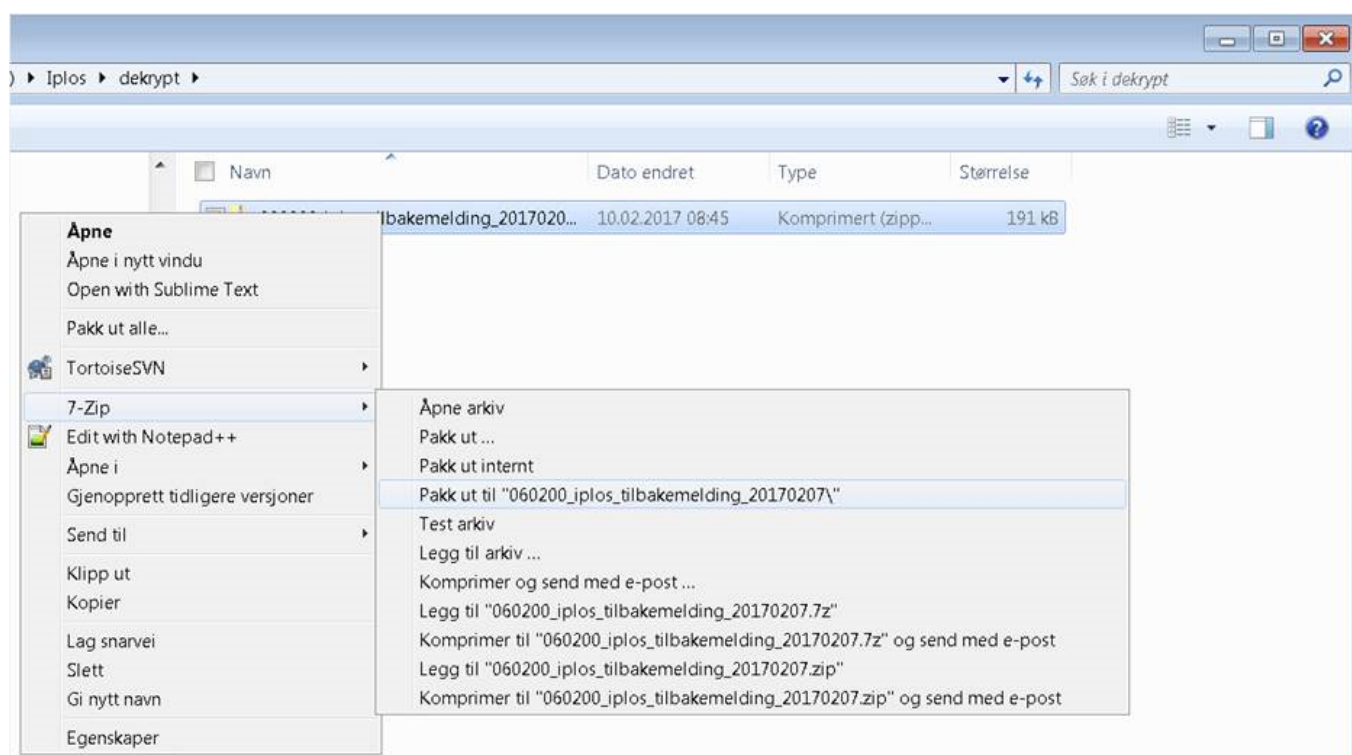
Figur 4-11: Kommunens område for nedlasting

- Klikk på **nedlastingstegnet** ytterst til høyre for filen
- Velg **lagre** ved spørsmål om å åpne eller lagre filen.
- Sørg for at filen ligger i sikker sone før du åpner filen ved hjelp av 7zip, WinZip eller et annet utpakkingsprogram.
- Slett gjerne filen etter nedlasting ved å klikke

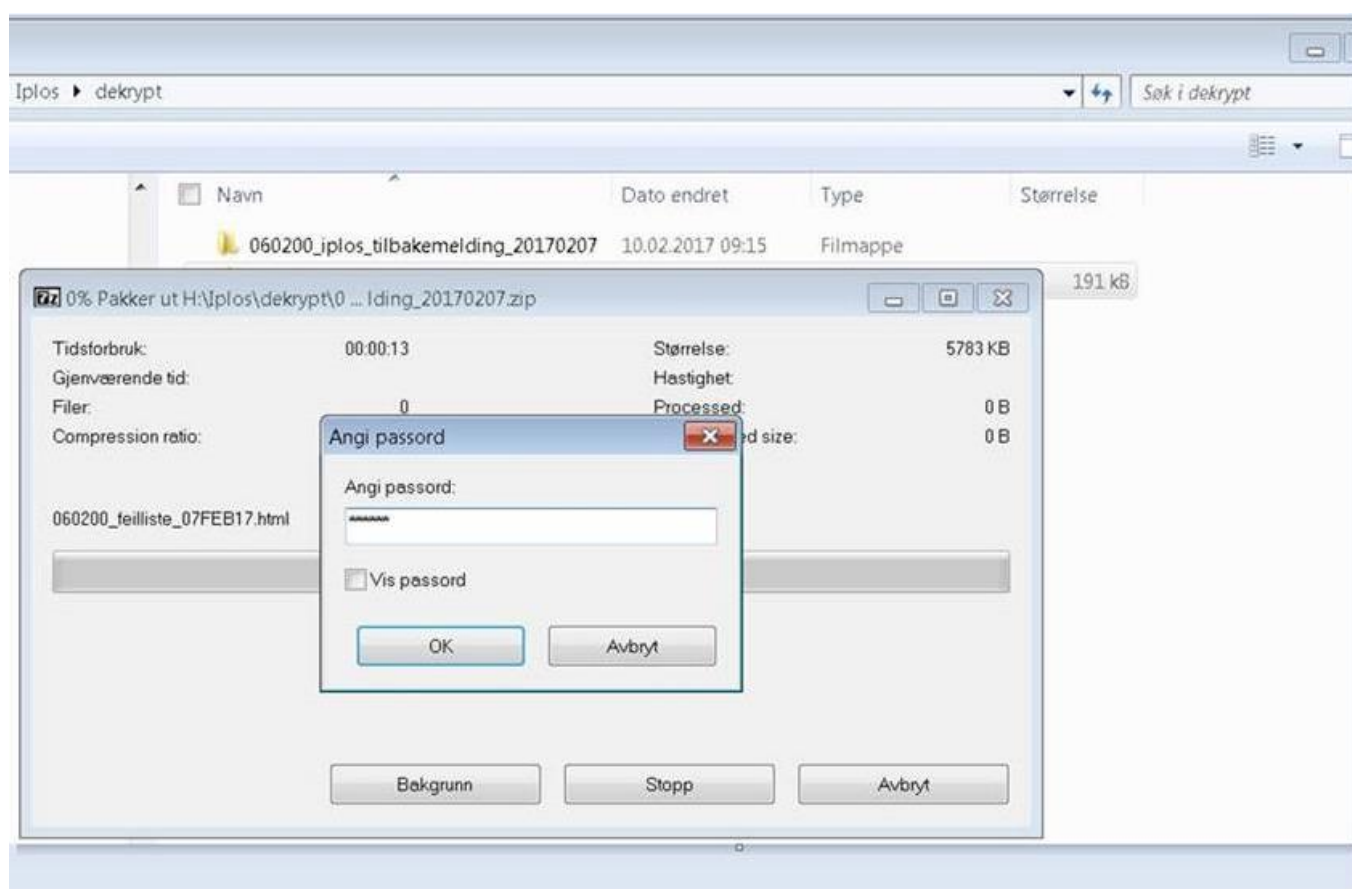
For hjelp til å få filen inn i sikker sone, kontakt kommunens IKT.

4.6. Utpakking/dekryptering

- 1) NB! Den nedlastede krypterte zip-filen må føres inn i sikker sone før utpakking
- 2) Du skal høyreklikke på zip-fila og velge hvilken programvare du skal bruke for utpakking. Filene er kryptert ved AES-256. I de fleste tilfeller vil «Åpne» være knyttet til et utpakkingsprogram som ikke støtter krypterte filer og utpakkingen feiler.
- 3) Du kan ta kontakt med IKT i kommunen og spørre om bistand til utpakking av kryptert zip-fil. De vil kunne henvise til riktig programvare eller installere programvare som eventuelt mangler, for eksempel WinZip eller 7zip. I noen kommuner vil IKT gjøre utpakkingen for iplos-kontakten og legge ut de ferdig utpakkede filene på avtalt filområde i sikker sone.
- 4) Hvis 7zip er installert, **kan** menyen se slik ut **ved høyreklikk på zip-fil**, se skjermdump nedenfor. Velg «Pakk ut til» eller «Extract to< filnavnet>\» fra undermenyen slik at filene blir pakka ut i en egen katalog:
- 5) Deretter vil du bli spurt om passord for å åpne fila. Det er det samme passordet dere brukte ved innsending av dataene.

Figur 4-12: Utpakking ved bruk av 7zip

Figur 4-13: Åpne fila ved bruk av samme passord som ved innsending

5. OFTE STILTE SPØRSMÅL (OSS)

En god del spørsmål gjentar seg, og veilederen er kontinuerlig blitt oppdatert ut fra spørsmål og tilbakemeldinger.

Veilederen ligger på <http://www.ssb.no/innrapportering/offentlig-sektor/iplos?fane=veiledning>

Nedenfor følger en oversikt over noen av de mest vanlige spørsmålene.

5.1. **Spørsmål: Skulle ha hatt Pin kode for innsending av IPLOS data- da vi kommer inn på Iplos-siden men trenger en Pin for innsending- kan dere hjelpe?**

Svar: Pin-koden er den samme som ble brukt ved KOSTRA innsendingen. Pin-koden er i brevet om innrapportering av KOSTRA-data. Kontakt eventuelt KOSTRA-ansvarlig i kommunen.

5.2. **Spørsmål: Ved å følge veileder for innsending stopper det opp på innlogging pga xxxx kommune ikke har bydelsnummer.**

Svar: Fyll ut bydelsnummer med 00

5.3. **Spørsmål: Har sendt inn IPLOS-data, men har ikke fått e-post-kvittering for innsendte data. Hva kan dette skyldes?**

Svar: Som tidligere år vil det bli sendt et automatisk svar ca. kl.0800 første virkedag etter at vi har mottatt data fra dere til e-postadresse oppgitt som innsendingsansvarlig. Hvis dere da fortsatt ikke har mottatt epostkvittering, ta kontakt med iplos@ssb.no.

5.4. **Spørsmål: Har sendt inn IPLOS-data og har konto på SSB filslusa, men har ikke mottatt tilbakemeldingsfiler for nedlasting. Hva kan dette skyldes?**

Svar: Som tidligere år vil det bli sendt et automatisk svar til kommunens innsendingsansvarlig for iplos, det vil si til e-postadresse som ble oppgitt under kryptering av iplos-meldingen, ca. kl.0800 første virkedag etter at SSB har mottatt data fra dere. E-post om tilbakemeldingen sendes til postmottak i kommunen fra uke 6. Husk å holde postmottak orientert slik at e-posten kan bli videresendt til kommunens iplos-kontakt.

5.5. **Spørsmål: Vi har fått sett passord på brukarnamn postmottak@xxxxxxxx.kommune.no, men får ikke logga oss på ssb for nedlasting av tilbakemeldingsfil. Kva webadresse skal vi gå til for å logge oss på for nedlasting av tilbakemelding. Kan ikke sjå at slik adresse er oppgitt i rettleiinga**

Svar: Du kan også logge inn via <https://filsluse.ssb.no>

5.6. Spørsmål: Hva er brukernavnet ved pålogging for å hente tilbakemeldingsfilene hos SSB?

Svar: Se avsnitt 4.1 Brukernavn for pålogging hos SSB, vanligvis er brukernavnet epostadressen til kommunens postmottak og all automatisk epost fra SSB Filsluse sendes til denne epostadressen.

5.7. Spørsmål: Hei vi har sett på de nedlastede filene, de ble pakket ut og var lesbare. IT trodde kanskje at vi kunne få denne tilbakemelding via Norsk helse nett og at de da ikke trengte inn med så mye hjelp, sikker sone og krypteringsverktøy. Men det er kanskje ikke mulig?

Svar: Ordinær meldingsutveksling via Norsk HelseNett til fagsystemet er ikke mulig. Alle meldinger over Norsk Helsenett må også krypteres.

5.8. Spørsmål: Hvordan får jeg lastet fila ned i sikker sone?

Svar: Kontakt IT i kommunen for hjelp.

5.9. Spørsmål: Dekryptering, hvordan åpne fila?

Svar: Se avsnitt 4.6 "Utpakking/dekryptering" om nødvendig programvare. Kontakt kommunens IT for bistand hvis problemer eller nødvendig programvare ikke er tilgjengelig.

5.10. Spørsmål: Hva er passordet for å dekryptere/åpne den krypterte filen?

Svar: Informasjon om passord for dekryptering er gitt i avsnitt 4.6 Utpakking/dekryptering.

5.11. Spørsmål: Kommune xxxx har ikke mottatt epost med link til nedlastingsportalen, kan dere sende denne på nytt?

Svar:

Vi har dessverre erfaring med at enkelte eposter blir tatt av kommunens spam-filter. Veiledningen inneholder informasjon om alle automatiske eposter som blir sendt ut fra "Statistisk sentralbyrå <MoveITFilsluse@ssb.no>", slik at kommunens IT-avdeling eventuelt kan legge inn unntaksregler i kommunens spam-filter for epost.

Selv om dere ikke har fått satt et passord tidligere, kan dere be om nytt passord til kontoen ved å følge anvisningene i avsnitt 4.3 "Glemt passord". Brukernavnet til kommunen er postadressen til kommunens postmottak, for de fleste kommuner er postadressen postmottak@kommunenavn.kommune.no, eller annen upersonlig innmeldt epost-adresse, se avsnitt 4.1 Brukernavn for pålogging hos SSB.

5.12. Spørsmål: Kommune xxxx har ikke mottatt epost med varsel om fil for nedlasting, er denne sendt?

Svar:

Vi har dessverre erfaring med at enkelte eposter blir tatt av kommunens spam-filter. Veiledningen inneholder informasjon om alle automatiske eposter som blir sendt ut fra "Statistisk sentralbyrå <MoveITFilsluse@ssb.no>", slik at kommunens IT-avdeling eventuelt kan legge inn unntaksregler i kommunens spam-filter for epost.

Når epost om fil for nedlasting ikke er kommet fram, kan dere også logge på direkte via <https://filsluse.ssb.no> med brukernavn lik kommunens postadresse, for de fleste kommuner er postadressen `postmottak@kommunenavn.kommune.no`, (avsnitt 4.1 "Brukernavn for pålogging hos SSB").

5.13. Spørsmål: Bruke personlige epostadresser istedenfor postmottak sin?/ Ny kontaktperson for Iplos i XXXX kommune

Svar:

Vi har høsten 2016 foretatt en testinnsending av IPLOS data over Norsk Helsenett samt forsøk med tilbakerapportering til kommunene ved bruk av SSB filsluse over internett. Testen ble gjennomført av en prosjektgruppe bestående av representanter fra Helsedirektoratet, KS, kommunerepresentanter (fra Komut) og SSB.

Basert på de erfaringer og anbefalinger har Helsedirektoratet besluttet å sende til postmottak i kommunene.

Vi ønsker å unngå å sende automatisert e-post til personlige e-post adresser, dette er begrunnet i evt sykdom / personer har sluttet etc. Der vi har mottatt tilbakemelding om at en kommune ønsker bruk av annen upersonlig epostadresse (eks: meldingsansvarlig, helse- og sosial etc) til kommunen vil dette ivaretas.